

Felvidéki Szemle.

(EPERJESI LAPOK)

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. Egy szám ára 6 kr.
HIRDETÉSI DÍJ: Háromhastós petit sor egyszeri hirdetése 5 kr. Többszörös hirdetés jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyilt-tér minden sor 10 kr.

Az „Eperjesi Szecsenyi-kör,” a „Bártfai közm. egyesület,” a „Sárosmegyei gazd. egyesület,” s az eperjesi kir. törvényszék hivatalos hirdetéseinek közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadóhivatal: Főteza 30

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési és hirdetési díjak is.

E lap megjelen: szerdán és szombaton.

Közigazgatásunk államosítása és a kisközségek.

I.

Mielőtt a közigazgatás államosításának eszméje megvalósíthatóvá nem lesz fölösleges, ha a kisközségek jelen chaotikus szervezetéről, mint az összes adminisztráció egyik legfontosabb tényezőjéről, sem feledkezünk meg.

Ki a kisközségek mai rendszerét közelebbről ismeri, csak annak lehet tiszta fogalma arról, hogy a gyakorlati életben a mi községi törvényünk merőben czéltévesztett munka volt.

Lehetetlen föltételeznünk azt, hogy a községek rendezéséről alkotott három rendbeli törvény tervezése alkalmával az intézők ne lettek volna tisztában azzal, hogy a midőn a községi előljárási szervezetét megteremtették, ez által a nyugati államok előtt csak takarni akarták kulturális állapotunk fejletlenségét, mert ekkor nem állították volna a jegyzőt az írás és olvasás mesterségében lelemesebb jártassággal sem bíró előjáró alá.

Községi törvényünk szerint a jegyző ma nem egyebe a községnek, mint az öntudatlansággal szereplő előjáró és képviselőtestület tollnoka s a gyakorlatban mégis ennek vállaira szakadnak az adminisztráció valamennyi bajai.

TÁRUZA.

A HOLD.

— Irta: Kováts Béla. —

Már említettem, hogy a hold a föld anyagából vált ki akkor, midőn még gőzkört képezett.

Ugyanazon anyagokból áll, mint földünk.

Hajdan, úgy mint a föld, forgott tengelye körül, míg ezen forgást a föld vonzereje meg nem lassította annyira, hogy ma a földkörüli forgással egybe esik.

Geológiai átalakulása ugyanaz lehetett, mint a földé, de mert tömege kisebb, a kihülés egyes szakai rövidebbek voltak, s így alakulásában bennünket megelőzött.

Hogy hasonló anyag, ugyanazon erő behatása alatt, megegyező körülmények között, bizonyos módosulatokkal, az élet hasonló alakjait hozta létre, az természetes.

A midőn tehát a hold mai állapotát vizsgáljuk, a föld fejlődésének jövő történetébe is betekintünk, s kutatásunk eredménye nemcsak, mint egy idegen világ megismertetése érdekelt, de mert abban a föld fejlődését, az emberiség jövőjét is megláthatnók.

Ezt tudva, ha valaki megtagadja az életet a holdban, elrabolja az emberiség hitét a jövőben, megsemmisíti az örök élet reményét.

Azt mondják, nincs levegő, nincs víz, nincs mozgás, a holdon, tehát nincs élet.

Hiszen ha a kisközségek szervezetében papírosan levő előljárási közegek mindenike, munkaképes ember lenne, közigazgatásunk versenyezne bármely nyugati államéval. De a hol 6—10 község összes állami igazgatása egy ember — a jegyző — munkerejétől vár megoldást, ott az ügyeknek rendes, pontos és lelkiismeretes folyását követelni, nemcsak hogy nem lehet, hanem józan észszel nem is szabad.

Az előljárási mint teljesen hasznavehetetlen szervezet, jelen alakjában és hatáskörében egészen megszüntetendő volna, mert a kisközségek előjárói műveltség és értelmi fejlettség hiánya miatt, csak mint öntudatlan tényezők szerepelnek közigazgatásunkban, sőt a gyakorlati tények eléggé igazolták azt, a reájuk rótt kötelezések teljesítésének megoldásában a jegyzőnek nemhogy segítségére lennének, hanem a közigazgatás legfőbb kellékét — az ügyek gyors elintézését — tudatlanságuk által a legtöbb esetben csak akadályozzák.

Alkothatnak bárminő üdvös községi törvényt, de míg a kisközségek szervezetében működni hivatott közegek viszonya szolgálati pragmatika által nem szabályoztatik, annak gyakorlati végrehajtása mindig zátonyra fog kerülni.

A hol a kisközségek anyagi és szellemi ereje nem bírja meg azt, hogy

Nincs levegő, vagy legalább oly ritka, hogy földi lény benne nem élhet.

De a mi levegőnk hány perzentje szolgál az életnek, nem tudjuk-e, hogy csak 21 rész élelnt az állatok fenntartására, fél rész szénnyet a növények éltetésére tartalmaz, a többi alkatrész ugyszólván fölösleges.

Es a felesleges részek nélkül nem lenne ép oly éltető.

Csak földünknek kellene hozzá idomulni, mint a hogy némely kettlaki állatok tüdije a két elemhez hozzá idomul.

Nincs víz.

De volt-e valaha a holdban?

Volt, mert víz nélkül oly forradalmak, mint melyek nyomait látjuk, nem lehettek volna.

Es ha volt, hová lett?

Vagy megfagyott, vagy a hold belsejébe vonult vissza.

Hogy meg nem fagyott, ezt a holdról vissza verődött napsugarak hőmérsékének méreteiből tudjuk.

Az 1887-ben felvett pontos mérések eredménye, hogy a nap sugarainak melegéből 6 részt elnyel a hold felülete s egy részt ver vissza.

A jég vagy visszavérné, vagy megolvadna, de mint jég át nem hevülhet.

Visszavonult tehát a föld belsejébe.

Ezt annál inkább tehette, mert a hold belseje óriási üregeket takar, s mert a központi hő sem szolgál többé akadályul.

értelmes előljárási közegeket tartasson, ott az egymáshoz közelebb fekvő községek egy előljárási szervezet alá lennének helyezendők; míg az egymáshoz távolabb fekvő kisközségekben, a körbírói állás megszervezésével lehetne a bajon segíteni.

A mai szervezetben működő előjárók egyébre sem képesek, mint hogy a jegyző által behajtott közpénzeket a felektől átveszik és számos nógatás után illetékes helyre beszállítják. A mint már korábban is jeleztem, a községek kezeléséről szóló törvény a kisközségekben úgy sem engedi meg azt, hogy a bíró vagy pénzkezelő a jegyző közreműködése nélkül kincstári követeléseket átvehessen és nyugtázhasson.

Tehát a körbírói állás, melynek fizetéséhez 5—10 község eddigi bírói illetményeivel járulna, betölthető lenne oly egyénnel, kik az adminisztráció érdekében nem a mai küldöncszerepre, hanem a végrehajtási szolgálat teljesítésére is, mint felelősségük tudatának érzetével bíró közegek, sikerrel alkalmazhatók lennének.

A kisközségekben egy-egy esküdti állomás teljesen elegendő azon fegyelem föntartására, melyet eddigi bíráink néha napján gyakoroltak.

A körbíró kezelné az összes állami és községi pénzeket s ezen állásra élethossziglan csak oly egyén lenne

A barlangok képződése megmagyarázható a vonzas vagy nehézkedés csekély voltából.

En pl. mintegy 13—14 kilót nyomnak, s általában 1000 kiló csak 164-et.

Az erők tehát fokozott arányokban működhetnek.

A vulkánok, melyek itt a földön is oly csodás átalakulásokat teremtettek, mit lehetek ott a hol hatodrésznyi ellentállással találkoztak erő kifejtésükben.

De csak is ezen óriás üregek s nagy mennyiségű víz okozhatja a hold viszonylagos könnyűségét.

Csak 3 és félszer sulyosabb a víznél, s körülbelül csak félszer oly súlyos mint aránylag a föld, rajta s benne levő vizeivel.

Nincs mozgás!

Ha egy léghajós néhány kilométernyire emelkedik a légbe, tiszta szép időben az alatta elterülő városokat, falvakat, mezőket, erdőket láthatja, de mozgást már nem észlel sehol...

A városok, falvak élete eltűnik, nem látja a mezei munkások csoportját, nem a legelésző nyájukat.

S mi 24 mértföld távolból a mennyire legjobb távcsöveink hozzák a holdat, életet, mozgást akarunk látni?

De ha levegő és víz létezik a holdban, létezni kell növényzetnek is.

A sötét foltokat, melyek még szabad szemmel is kivehetők a hold felületén, akkor midőn a hő és fénytalan nem állott a fejlett-

megválasztható, ki a járási főszolgabíró s ugyanazon járásbeli két jegyző előtt — kiket 3 évi megbizással az alispán nevezze ki — a községi törvény és a megye által alkotandó községi pénzügyi szabályrendeletből a kellő vizsgát letette. S ezenkívül képesek pénzben vagy fekvőségben annyi anyagi biztosítékot nyújtani, a mennyi az adóhivatali pénztári szolgálatnál levő állami tisztviselőktől megkívánatik.

Az ellenőrzés gyakorlása a jegyző kötelessége lenne, ki egy értelmesebb képviselő közreműködése mellett minden hónapban egyszer váratlanul rovincsolást eszközölne s az erről fölvett rövid jegyzőkönyvet a főszolgabíróhoz küldené be.

Tagadhatatlan, hogy a jelenlegi rendszer mellett a községi közigazgatás oly gyarló, hogy a pénzügyi közigazgatáshoz tartozó ügyek kivételével, csak azok nem követhetnek el visszaélést, kiket egyéni becsületérzetük ettől visszatart.

Ezen abnormis állapotok szülőke az, hogy a járási tisztviselők, vagyis a főszolgabírók, a vármegyei és községi közigazgatás között folyó mindennemű ügyek szócsövéül használnak föl s elvonatnak azon ambulas hivatásukkal járó kötelességük teljesítésétől, melyek a községi adminisztráció ellenőrzésére és fejlesztésére hivatvák.

H i r e k.

Kinevezés. Hegedűs Győző eperjesi kir. törvényszéki irnok az elhunyt Szalyovich Aladár helyére segédtelekkönyvvezetővé neveztetett ki.

Városi közgyűlés. Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete f. hó 23-án közgyűlést tartott. A közgyűlés lefolyásáról a következőkben referálunk: Napirend előtt dr. Glük Lipót ügyvéd, képviselői tag szólalt fel a kir. tabla decentralizációja ügyében. Felszólalása alapján indítványozza, hogy a város a maga részéről tegyen még egy lépést öhajának megvalósítása érdekében, nevezetesen küldjön ki egy küldöttséget, mely a város öhaját az illetékes helyen kifejezze. A közgyűlés az indítványt elfogadta s a kül-

ség jelen színvonalán, tengereknek vélték és tengereknek nevezték el.

E nevetek megtartották mai napig, holott ma már bizonyosak vagyunk, hogy a hold felületén víz nincs, s valódiilag csak nagy kiterjedésű völgyek és síkságokról beszélhetünk, s nem tengerekről.

E síkságokon különös tűneményeket vettek észre a csillagászok.

Például a Derűtség tengerének nevezett síkság színe zöldes, és egy változatlan fehér csik szeli át. E zöldes szín változó és néha nagyon feltűnően. Előbb világos és később elsötétedik. És pedig ellenkezőleg a naptól nyert világítással.

Klein nem tud más magyarázatot adni e tűneménynek, mint a sikot borító növények évszak szerinti színváltozásait.

A nedvek tengere hasonló színű szürkés szegélytől övezve.

A Termékenység, a Nektár és a felhők tengere egészen szintelenek, míg némely pontok mint a Lichtenberg kráter s a Szendergés nektára sárgás színben mutatkoznak.

A Plató nevet viselő nagy Körönd mindinkább elhomályosul, minél inkább megvilágítja a nap. Ez ellentmondásban áll minden optikai hatással. Hold tölte után, mely időszak a vidéken a nyár közepét jelenti, a hold korong legsötétebb pontja.

A Hyginustól északkelet felé terülő vidék hasonló változásokat mutat.

Az Alfons sikon három foltot látunk, melyek nap feljöttékor halványan emelkednek

döttség tagjaul Fahrmannd Andor polgármestert, Kyss Géza főjegyzőt, továbbá Kubinyi Aurél, Mérey Aurél és dr. Schmidt Gyula képviselői tagokat választotta meg. Ezután a polgármester referált a házbéradó ügyében kiküldött bizottság működéséről. Az előterjesztett jelentésből azt a reményt lehet meríteni, hogy az eperjesi háztulajdonosok s általában a városi lakosság anyagi érdekeit fenyegető adóügy kedvező elintézését fog nyerni. Az „Arany csillag“-hoz címzet városi épület bérbeadása tárgyában megtartott árverésen Berger Hermann igérvén legtöbbet, az ő ajánlata fogadtatott el. — Az eddigi tárgyak a közgyűlés egész idejét igénybe vevén, a tárgysorozat többi pontjainak tárgyalása a legközelebbi közgyűlés idejére halasztatott.

Gör. keleti pap járt a minap Eperjesen könyöradamánygyűjtés végett. Az illető neve Popesku, Salonikiból való s az ottani seminarium alapjára való gyűjtögetés céljából küldetett ki. Eperjesre jövele előtt Magyarország jó részét bejárta s mint maga mondá fölötte meglepte őt a magyar kultúra, melyről a keleten eddig nem sokat tartottak. Popesku maga számos nyelven beszél s különösen a keleti nyelvekben teljesen jártas.

Gyujtogatás. Bornemisza Lajos kriványi földbirtokos csüre e napokban az esti órákban kigyuladt s öt más szomszédos laképülettel együtt elégett. A tüzeset felgyújtás folytán keletkezett. A tettes Urdzik István kriványi közártalmú egyén, ki elfogatván, tettét beismerte s előadta, hogy égő szivarját azért dobta a Bornemisza Lajos földbirtokos csürebe, mert az utóbinak a múlt év őszén tilos legeltetés miatt 2 frtnyi bírságot kellett fizetnie.

A honvédelmi miniszter legközelebb kibocsátja rendeletét az új honvédségi törvény rendelkezéseinek életbe léptetése tárgyában. E szerint a honvédségnél ezentul nem lesznek féldandárok, hanem „honvédegyalozzerek“, a mostani számelnevezéssel. Valamint ezentul a szabadságot állományú tiszteknek fognak nevezetnie és a szabadságot állományú legénység „nem tényleges állományú legénység“ névvel fog jelöltetni.

Államsegély. A kis-szebeni városi kisdudóvoda részére, a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter 200 forint segélyt utalványozott.

Himlőoltás. Az 1890. évre 351 elsőoltásra kötelezett gyermek van Eperjes területén. És pedig rk. 235, gk. 46., ev. 30, izraelita 40. Ujra oltásra kötelezett pedig van összesen 190. És pedig: A kir. kath. főgymnasiumban 25, a kollégiumban 19. A kath. elemi fosztályokban 21, a „Stefánia“

intézetben 28, az ev. elemi iskolákban 21, az izr. népiskolában 11, orth. izr. iskolában 10, ipartanonez 55. Az oltás a rendőrkapitányi hivatal helyiségében f. évi május 4-én d. u. 2 órakor veendi kezdetét s azontúl folytatattik minden vasárnap ugyanazon helyen és időben s június 1-ével ér véget. Ezen öt vasárnapon keresztül első oltás mindig végeztetik annyi gyermekben, a hany megjelenik. Ezeken kívül: Május 11-én ujra oltatnak: a kath. főgymnasium, a kollégium és a kath. fosztályok ujraoltásra kötelezett növendékei. Május 18-án ujra oltatnak a „Stefánia“ intézet, az ev. és izr. elemi iskolák ujraoltásra kötelezett növendékei. Május 25-én ujraoltatnak az iparos tanoncok. Június elsején bevégeztetik az első oltásra kötelezettek oltása, valamint ujraoltatnak azok, kik az előbbeni vasárnapokon az ujraoltásról bármik ok folytán elmaradtak.

Tűz a színházban. F. hó 20-án könnyen végeztesse válható eset fordult elő az eperjesi színházban. A délelőtti próbák végeztével ugyanis a színészek a színházból távoztak s a lámpákat égve hagyták. Délután a mikor próbák folytatására visszajöttek, a színházat füsttel telve találták s rájöttek, hogy egy lámpa feldől s a tüzet az idézte elő. Az eset hanyagság következménye lévén, a színház-mester 30 frtng megbírságotlított.

Az eperjesi Vörös kereszt-flokegyesület t. cz. tagjaihoz. Országra szóló egyesületeket nem ideiglenes, legkevésbé véletlen szükség hoz létre. Az ok, mely miatt életbe léptetik, mélyen gyökerző; a cél, melyre létesítik, messze kiható. Helyi érdekű, esetleges, sőt állandó szükségben is minden pillanatban segíthet a perzenként megszólított könyörület. Nagy, országos szükséglet csak előre contemplant, életerős organisatio képes kielégíteni. Ilj tényezők hozták létre a Vörös keresztet az összes művelt világon, — szerencsére hazánkban is. Az egész világon oly szervezete van ezeu egyesületnek, hogy vidékenkint, városokkint oszlik szét különféle fiókokra, mint az izmos fa, messzre hajtva gyökerszállait, hogy annál több tápot vonhasson magához. De mi alapon találja jogosultságát? Az az egy tény, hogy a hadi szolgálat általános, sőt ujabban a legtágabb gyűrűzetre szélesbült, elég megokolást ad minden gondolkodó főnek, de még inkább az érző szívnek, mely arra eszmél, hogy a háboru minden pillanatban, és rémesebben mint valaha fenyeget oly arányban, hogy annak sebeit, — pedig e sebek a mi sebeink, fiaink sebei — nem a pillanatnyilag tette indított könyörület, még kevésbé a véletlen, hanem csakis a jól előkészített, szilárd alapon nyugvó egyesülés képes enyhíteni, hegeszteni. Egy ily fióknak

szébb mesterséges építésük, mint vulkánikus eredetük, ugy közel jutottam a megoldáshoz.

Különösen, ha még megjegyzem, hogy e változások titokzatosság, s a természetes fejlődés alapján megfajthatatlanok.

Vegyünk néhány esetet.

A derűtség tengereben állott feltűnően a Linné kráter. Ricciolinak 1651-ben felvett abroszán világosan látható. Schrötter 1788-ban fehér foltoknak látta, Lohrmann és Mädlér 10 kilométer átmérőjűnek találták, s ferde világosításnál fekete árnyékos belsége látható volt. 1886 októberben Schmidt azt észlelte, hogy még ferdén jövő világításnál nem látható.

A hold korong közep táján a gőzök tengerébe emelkedik az Agrippa és Lakert kráter. Ezek külső szélei körül síkság terül el, melyet egy folyam szerű valami szel át. Ezen folyam útjában emelkedik a Hyginus. E táj pontosan le volt térképezve, de 1876-ig hiányzott egy 4500 méter átmérőjű kráter, melyet Klein azon év május 16-án fedezett fel, s ma is feltűnően látható.

A Nektár tergerében áll ma egy 6000 méter átméretű kráter, mely néha látható néha nem.

1830—37. két egymást nem ismerő csillagász Mädlér és Lohrmann, a legtűzetesebben lerajzolták e vidéket, a kráternek semmi nyoma.

1842—43. lerajzolta Schmidt ama vidéket, de a krátert nem látta.

megalakítás. kik lehet mint a osztálya, szerint ne imadott csolatos legyen va ránt hona védelme hazafiság jaitól a v annyiszor len védelm sék enyhít ért létezik. minden ne Eperjes ve csak az itt egyesületek kel stb. s teszi bekel boruban. A lehet, a sz ezt csakis mert bál e nehézségge hogy az e volna kény tagjaitól, h rától megv E csekély ben (1889 rótták, ali hogy vagy azt hitték, tával megs lus beferez csakis elől alóla, külö ben marad hogy Eperj oltara előtt kis áldozat datni kíván szerű kötel a hazai na tagokat, sz tagdijukat s ezzel az minden kel jesen, at I lasztmányi s. k., Sems jegyző s. k

1865, Ró

ról, s a k

Neison

1879-től

mai napig.

Ezen kr

göz takarja

lik, látható

De ami

A Bőség

iker köröke

E körönd

mintha üst

1825. Gr

ugy, hogy

mint a kel

1826. fel

mutakozott

szerre öszs

keze csikka

kat változta

Olykor,

tájra, elho

nap legfén

1829—3

300-szor v

tűzetesen e

A két k

kéletesen k

gasságuk,

dombok fe

megegyezu

1855-be

hogy a ke

nyugati el

1857-be

ter nem v

megalakítása Eperjes városában nem dilettantizmus, hanem parancsolószükség volt. És kik lehetnek volna annak hivatottabb tagjai, mint a városnak intelligens és vagyonosabb osztálya, melynek akarja, mert jobb belátása szerint nem is akarhatja megvonni filéit az imádott haza védelmével közvetlenül kapcsolatos ügytől. Vagy tán képzelhető, hogy legyen valaki, ki midőn maga kardot nem ránt honáért, — egy árva fillért is sajnálna védelme, fennállása érdekében áldozni? Ily hazafiság képzelhetlen. Pedig ez az, mit tagjaitól a vöröskereszt kér, — évi filléret az annyszor emlegetett, «imádott haza» közvetlen védelmi céljaira s a vele járó szenvedések enyhítésére. Az egyesület nem önmagáért létezik. Bizonyította ezt kézzelfoghatólag minden nagyobb csapás, kivált Szeged, sőt Eperjes veszedelme alkalmával is, mikor nem csak az itteni fiók, de a központ, de a vidéki egyesületek is sok száz forinttal, ruhaneműekkel stb. segélyezték városunk inségeit. Ezt teszi bekében, hogy erősebbek legyünk a háboruban. A cél eszköze nála is csak a pénz lehet, a század e hatalmas factora. Már pedig ezt csakis tagsági díj alakjában szerezheti be, mert bál és egyéb multság rendezése annyi nehézséggel, s oly kétes eredménnyel jár, hogy az egyet ilyesmire hagyatkozva, hamar volna kénytelen létét feladni. De oly keveset kér tagjaitól, hogy azt egyévi áldozatul a haza oltárától megvonni, hazafi kebelről fel sem tehető. E csekély áldozatot, a mult és jelen évben (1889. és 1890.) mégis sokan le nem rótták, alig bihetjük, hogy más okból, mint hogy vagy nem gondoltak rá, vagy tévesen azt hitték, hogy az első 6 évi cyclus lejártával megszűnt kötelezettségük. Egy ily cyclus befejezte után — alapszabályszerűleg — csakis előleges írásbeli bejelentés oldhat fel alóla, különben a tagság továbbra is érvényben marad; s azt még kevésbé bihetjük, hogy Eperjesen legyen oly tag, ki a haza oltára előtt állva, magát lelkiismeretében a kis áldozat alól feloldva érezné, vagy feloldatni kívánná. A tovább fenálló, alapszabályszerű kötelezettség nevében, de még inkább a hazai nagy cél érdekében kérjük a t. cz. tagokat, sziveskedjenek különben is csekély tagdíjaikat továbbra is pontosan megfizetni, s ezzel az egyesületet a törvényes lépés minden kellemetlenségeitől felmenteni. Eperjesen, at 1890. évi január 26-án tartott választmányi ülésből: Péchy Zsigmond, elnök s. k., Semsey Adolfné s. k., Ágoston Károly jegyző s. k.

1865, Ruthenford fényképet vett e vidékről, s a kráter ott van.

Neison 1875 ben vizsgálja, kráter nincs. 1879-től ismét láthatóvá lesz s jól látszik mai napig.

Ezen krátert tehát koronkint füst, vagy gőz takarja le szemünk elől, mely ha eloszlik, láthatóvá lesz.

De ami legkülönösebb az a következő: A Bőség tengerében van egy kettős kráter, iker köröket képezve.

E köröndökből két hosszú csik nyulik, mintha üstökösök lennének.

1825. Gruithuisen le írta e köröndöket úgy, hogy a nyugati kráter félszer kisebb, mint a keleti.

1826. február 13-án egy különös jelenség mutatkozott. A két hosszú fehér vonal egyszerre összekeveredik a köztük elnyult fekete csikkal, s úgy veszi észre, hogy állásukat változtatják.

Olykor, mintha valamely fátyol borulna a tájra, elhomályosul, akkor, midőn pedig a nap legfényesebben világítja meg.

1829—37 ig Beer és Mädler több mint 300-szor vizsgálják meg e vidéket, s leírják tüzetesen e köröndöket.

A két körönd — írják — egymáshoz tökéletesen hasonló. Átmérőjük, alakjuk, magasságuk, mélységük, színük és kerületük, a dombok fekvése a kráter mellett tökéletesen megegyeznek.

1855-ben Webb ismét azt vette észre, hogy a keleti kráter nagyobb s a kisebb nyugati el van nyulva.

1857-ben úgy találták, hogy a keleti kráter nem változott, a nyugati egy ellypsissé

A kis-szobeni normal kaszárnya. K. Szobon szab. kir. város képviselőtestülete f. hó 19-én, az építendő kaszárnya ügyében rendkívüli közgyűlést tartott. Miután az építkezési terveze 6 méltósága a főispán ur meleg ajánlása folytán a belügyminiszteriumnál kedvező elintéztést nyert, felszólította a város képviselőtestületét, hogy a költségek fedezéséről gondoskodják, a szükséges költségek felvételét névszerinti szavazás útján határozza el, mely a kaszárnyára nézve — a megyében a várostól függ — döntő erővel bír. A nagy számmal összegyűlt bizottsági tagok éles és komoly bírálat alá vették a nagy risikóval járó és már sokszor megvitatott kaszárnya ügyet. Mi fog történni 25 év alatt? Vajh, ki tudná azt megjósolni! A képviselőtestület támaszkodva a törvényre, mely 25 évi elszállásolási garanciát nyújt, a kaszárnya építését s az ahhoz szükséges 110 ezer frtnyi költséget — 33 szóval 5 ellenében — megszavazta. Ugyan-e közgyűlésen elhatározta a régi fiók laktanyának, az összes hivatalok részére történendő átalakítást s az ahhoz szükséges 11 ezer forintot — 36 szóval 2 ellen — megszavazta. A tervezett építkezések, mikor kezdődnek meg? ezentul egészen a nagyméltóságú belügyminiszter irtól függ.

Sorozás. A felső-tárczai járásnak Kis-Szobonban megtartott sorozási eredménye a következő: Az első korosztályból felhivatott 463. megjelent 226, besoroztatott 82 ujonc. A második korosztályból felhivatott 366, megjelent 154, besoroztatott 16. A harmadik korosztályból felhivatott 346, megjelent 113, besoroztatott 42. A mult évi 42 engedély nélküli távol levők közül besoroztatott 24. Felhivatott összesen 1217, távol van összesen 682 — majd mind Amerikában — besoroztatott összesen 154.

— **Nyugdíjalap.** A bártfai városi tisztviselők nyugdíjalapszabály tervezetét Jaschik Ferencz v. főjegyző már régebben beterjesztette, de még nem tárgyalatott, mert úgy látszik az a vélemény uralkodik, hogy úgy is bejön az állami közigazgatás, tehát felesleges ezzel foglalkozni. Ez téves nézet, mert az állami közigazgatásból úgy látszik annyi idő választ el bennünket még, hogy addig még akárhány tisztviselő nyugdíjra szorulhat.

— **A bártfai kötelező tűzoltóság** alapszabályait a megyei törvényhatóság utolsó közgyűlésén jóváhagyta és megerősítés végett a belügyminiszterhez pártolól felterjesztette. Végre tehát lesz rend! (kapcsolatban felem-

alakult, melynek hossza 18, szélessége 12 kilométer.

1870—75-iki mérések 20 kilométer hosszú és II kilométer szélesnek mutatják,

1876-ban Neison még így találja, s már 1877—78. ban Klein a kettő között különbséget felfedezni nem képes.

Foglaljuk össze a hallottakat, s megkapjuk a végeredményt.

Látunk feltűnni krátereket a nélkül, hogy a vulkanikus erők működésének egyéb jeleit észlelhettünk.

Látjuk atalakulni s természetes formájából, mely a kör, kivetkezni. Nagybodni, kisebbodni, eltűnni.

Némelyekből füst, vagy gőz emelkedik a nélkül, hogy magán a kráteren legkisebb változást okozna.

S végre látjuk a Messieren magát a működést.

S ekkor nem a kráterekben látszik az élet, hanem kívül rajta a két elnyult világos csikon, s az eredmény az egyik körönd átalakulás.

S de midőn ezen helyen a folytonos átalakulást látják a kráterekben, a működés biztos jele, füst, vagy gőz nem észleltetett soha.

Ezen építés, alakítás, rombolás megfejthető-e természetes uton?

Megfejthető-e másképp, mintha értelmes lények munkájának tekintjük.

Hölgyeim és uraim türelmüket tulságosan igénybe vettem, nem élhetek vissza tovább is jóságukkal. A hold lakókról tehát nem beszéllek.

De ha olvasták Bulver „Jövő nemzedék” című regényét, a föld gyomrában lakó emberekről, úgy elképzelhetik eszméimet azon világ lakóiról. (Vége.)

litjük hogy e hó 22-én mult 12 éve annak, hogy Bártfa leégett, húsvét másodnapján.

Vihar. Bártfán és vidékén április 19-én roppant vihar vonult el jégesővel párosulva, mely a korán ültetett konyhaveteményeket teljesen tönkre tette. A városban még a vihar megszűnte után is jó 5—6 centiméter magasságban feküdt a jég. Azóta az időjárás is egészen hidegre fordult.

Választás. A bártfai róm. kath. egyháztanács f. hó 12-én tartott ülésében a Vlaszszak Vilmos megüresedett helyére 6 pályázó közül egyhangulag Sztanyik Gusztáv löcsei zenetanítót és okleveles elemi tanítót választotta meg, ki állását már el is foglalta s megjelenése és különösen jó magyarságával mindenütt igen kellemes benyomást tett.

Püspök választás. A bártfai német-magyar ev. egyházközség f. hó 20-án tartott közgyűlésében szavazott a megválasztandó püspökre. A közgyűlés rendkívül látogatott volt, még a vidéken lakó egyháztagok is bejöttek a választásra. A közgyűlésen Francz Vilmos lelkész és Toperczer Albert felügyelő elnökölték. Mielőtt a közgyűlés a választáshoz fogott volna, Francz Vilmos lelkész terjedelmes és ékes szónoklatban ismertette meg a közgyűléssel a három jelölt érdemeit, úgy hogy az egyháztagok teljesen tájékozva voltak a felől, hogy kire adhatják szavazataikat s ezen ismertetés egyuttal hozzájárult ahhoz, hogy a választás nem volt pusztán formális, hanem érett megfontolás folyománya, melynek utána az egyházközség a szavazás kizárásával egyhangulag Zelenka Pálra adta szavazatát. A választás után Toperczer Albert felügyelő mutatta be az egyházközség 1889-ik évi vagyoni mérlegét és számadásait, melyek helybenhagyólag tudomásul vétettek. Ezek után bemutattattott több testvéregyház kérvénye segély iránt, kiknek a pénztár állásához képest kisebb nagyobb adományok megszavaztattak. (Többek közt a tályai Kossuth templom részére is.) Végül ismertette Francz Vilmos lelkész a tagokkal a Brassóban 1889-ben tartott közgyűlés jegyzőkönyvét; melyből a következő érdekes adatokat vettük ki: Az adakozások és segélyezések főösszege volt: 100791 frt 32 kr. 10 db. arany és 2 huszas; az építkezések főösszege: 57384 frt 2 kr.; az egyházközség pénztári vagyona: 430177 frt 55 kr. a nyugdíjintézet vagyona: 170808 frt. 91 kr. stb. Volna itt még több érdekes adat, azonban térszűke miatt mind nem közölhetjük. A közgyűlést a világi elnök szép záróbeszéde rekesztette be, s a tagok emelkedett hangulatban távoztak.

Fegyvergyakorlat. A kir. honvédelmi miniszterium a fegyvergyakorlatokra kötelezett tartalékos tisztek és tartalékos katonák, f. évi fegyvergyakorlati tekintetében a következők tételnek közhírré. A közhadsereg kötelekebe tartozó havidijasok és legénység fegyvergyakorlataira nézve: 1) a folyó 1890-ik évben fegyvergyakorlatokban való részvételre kötelezve vannak. a) az alább elősorolandó kivételekkel, általában az 1885-ik, 1883-ik és 1881-ik évi sorozási évfolyamokba tartozó tartalékos tisztek; az ugyanazon sorozási évfolyambeli tartalékos legénység; végre a fegyvergyakorlatokra kötelezett pottartalékosok közül az 1885-ik és 1883-ik sorozási évfolyambeliek. b) az egy évi önkéntesek sorából előléptetett azon tartalékos tisztek, vagy a legénység állományába átlépett azon tartalékosok, kiknek a tartalékban való szolgálati kötelezettsége, a tényleges szolgálat megkezdésének hosszabb időre történt elhalasztása folytán, hét évnél rövidebb időre terjed, és a kik ennél fogva még több fegyvergyakorlatra kötelezettek, mint a velők ugyanazon sorozási évfolyamba tartozók; c) a tartalékos tiszteknek és tartalékos legénységnek azon része, a mely az elmulasztott 1889. évi fegyvergyakorlat után pótolni tartozik. 2. A fegyvergyakorlatra kötelezett tartalékos tiszteknek fegyvergyakorlata a f. évben 28 napig, a legénységnek egyes kivételekkel általában 13 napig fog tartani.

Eperjesi színház. Szerdán szinre került Konti „Eleven ördög” oz. operettje kitünő előadással. Kövessy Rózsa valódi eleven ördög volt, kedves szeretetreméltó jelenség volt, jól játszott és pompásan énekelt. Bo

rosné korrektt szerepében teljesen érvényre jutatta kedvesen csengő hangját, miért is ismételtén megtapsolták. Némethy Gizella makrancosan herezig Marianna volt. Tiszay (Tanácsos) remekelt különösen mikor „benyálva vala”. Az előadás fénypontja volt a pompás trio (Tiszay, Kövessy, Némethy). Boros Endre (Tibul) jó komikai vénával bír, tetszésben részesült. Krémer Psmponiusa hatást tett.

Csütörtökön Sardou és Desdandyes bohózatos vigjátéka adatott „Napamasszony” czimel. A darab meséje nem sok, cselekvénye a harmadik felvonástól egyre több. Szellemes párbeszéd, mondások, a helyzet komikuma teszik érdekessé a darabot. A karakterek nem domborulnak ki teljesen, a napamasszony különösen el van hibázva. Beczkóyné adta a czimszerepet, a fiatal, karesu, vig természetű élénk nőt. Kalmár Piroška (leánya) a komoly menyecske, a férje hűségében kételkedő asszonyt nagy tetszés között mutatta be. Theonot közjegyzőt Mészáros személyesítette, elegánsan biztosan előadva. Polgár Barsac vicomteval hatást csinált. — Boros a szerelmek Brudiroist jól szinvezte ki. Kisebb szerepekben dícséretesen kineveztek: Kozma (Bernand), Krémer (jogtanácsos), Hévessy (százados), Balogh (Bernard).

Zemlén.

— **Halálozás.** Farkas Bertalané szül. Ujfalussy Ilona — Ujfalussy Endre s.-a.-ujhly város főbírájának leánya f. hó 20-án hosszas betegség után elhunyt. Földi maradványait öszintén érzett részvétellel helyezték el a király helmezi sírkertben.

— **Jegyzői szigorlat.** Matolay Alispán elnöke alatt a jegyzői vizsgálat bizottság két napig tartó szigorlatot tartott. Kilenc jelentkező volt, kik közepes eredménnyel képesítést nyertek.

— **Munkás mozgalom.** A m. é. k. vasut s.-a.-ujhlyi főműhelyben dolgozó munkások május 1-én szintén gyűlést tartanak minden nagyobb tüntetés nélkül.

— **Színház.** Láncey Ilka asszony után Németh József népszínházi komikus és K. Demjén Mari győri és székesfehérvári színházak primadonnája vendégszerepelnek Halmay tarsulatánál. Színrekerült „Tyukodi Lőrincz családja Budapestben” cz. bohózat melynek főszerepében Németh a jól telt házat végig derűltéggel tartotta. K. Demjén Mari a „Csókon szerzett vőlegény”-nek Abrai Irén szerepében mutatta be magát, mozgékony színpadi alak, kellemes csengő hanggal énekel — vendégszereplése alatt lesz közönsége. Eddig öt vendége volt a tarsulatnak, ki lesz a hatodik és úgy tovább. még nem tudjuk. — Halmay vendégeskedik nem azért mert jól megy, de hogy jobban menjen a dolga.

— **A magyar északkeleti vasut államosítása.** A kormány elhatározta, hogy a vasutak államosítását folytatni fogja s legközelebb a magyar északkeleti vasutra kerül a sor. Baross miniszter már értesítette is erről a nevezett vasut igazgatóságát s fesszölitte, hogy tárgyalásokba bocsátkozzék. Ennek következtében az igazgatóságnak már a legközelebbi napokban kell erre vonatkozólag határozatot hozni. A magyar északkeleti vasut, mely a tarifák dolgában egy év óta már ugyanis a magyar államvasutak hálózatához tartozik, a legnagyobb még önállóan kezelt garantált vasut; államosítása után a kormány egyedül fog az egész keleti és északkeleti vasut hálózat fölött rendelkezni. E vasut, melynek fővonala Debreczen-Szatmár-Királyháza 149 kilométer és S.-A.-Ujhely-M.-Szig-t 242 kilométer hosszú, összesen 575.7 kilométerre terjed, de ezenkívül a munkács-beszéki vasutat, a szatmárgácsországi vasut magyar vonalat, a magyargácsországi, nyiregyháza-mátészalkai, a szilágyi és taracsvölgyi vasutak üzemét is kezeli s így a magyar államvasutak üzem hálózata 1032 kilométer fő és mellékvonallal fog nagyobbodni. A magyar északkeleti vasut befektetési tőkéje 62.150,355 forintra és 16.912.000 márkára rúg, ebből a részvény-tőkére 17.756,000 ffrt, az ötszázalékos ezüst-elsőbbbségekre 26.634,000 az ötszázalékos

aranykölcsönre 13.000.000 ffrt, a hatszázalékos forgalmi aranykölcsönre 1.605.000 ffrt, az 1876-ik évi beruházási kölcsön részleteire 2.385,200 ffrt és az 1888-ik évi 4 1/2 %-os beruházási kölcsön részleteire 16.912,200 márká. Az 1888. évi decz. 31-én lezárt mérleg szerint a kormány 535 millió ffrtot előlegezett a társaságnak kamatbiztosítás czimén.

Abauj.

— **Eljegyzés.** Décey Lajos eljegyezte Péchy Tamás képviselőházi elnök leányát Vilma kisasszonyt.

— **Gyászír.** F. hó 22-én hunyt el Kassán a kir. jogakadémia volt igazgatója Demkő Imre kir. tanácsos élte 73-ik évében. A boldogult köztisztelőt és szeretetnek örvendett, s úgy mint tanfőúr, valamint mint igazgató mindig jelesen töltötte be hivatását. A temetés igen nagy részvét mellett történt f. hó 24-én.

— **Fink Károly** Kassa városi tanácsnok és a városi adóhivatal főnöke beadta nyugdíjaztatás iránti kérvényét.

— **Bucsuzás.** A kassai polgári iskola tanfőura f. hó 22-én bucsuzott el Mártony Márton igazgatótól, az ujonnan kinevezett temesvármegyei kir. tanfelügyelőtől. A testület nevében Fabinyi Gyula tanár szónokolt, mire Mártony meghatottan válaszolt.

— **Gyászjelentés.** Idősb Márton István és neje szül. Lőrincz Borbála és gyermekük Mária, férjezett Köhler Józsefné, ezek gyermekei: Köhler Irma, József, Etel és Pista; kiskoru Sesavinszky Margit és Berta fájdalommal telt szívvel jelentik a szeretett fiu, testvér nagybátyjának ifjabb Márton István f. ápril hó 4-én reggeli 3 órákor a halotti szenségek ajtatos felvétele után életének 29-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei szombaton ápril hó 26-án délután fél 4 órákor a kassa mellett Winkler-féle kertben fognak kassa kath. szertartás szerint beszenteltetni és onnan a kassai központi temetőbe kikísértetni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig hétfőn ápril hó 28-án reggeli fél 8 órákor fog a Szent Mihály templomban az Urnak bemutatni.

— **Kaszárnya építés.** Kassán ujjlag egy tüzér laktanya építése tervezetik, hat ágyú üteg számára.

— **Fagy.** Folyó hó 25-én Kassán dér, a környéken pedig gyenge fagy volt a mi az erősen megindult növényéletnek nem lehetett hasznára. Bárcsak a milliókra menő cserbogar hadsereget elpusztította volna.

— **Városi közgyűlés.** Kassa városi törvényhatósági bizottsága f. hó 23-án közgyűlésre gyűlt egybe a polgármester elnöke alatt, ki azt indítványozta, hogy a f. hó 9-én elhunyt Klimkovics Ferencz emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék és a család tagjai erről kivonatlag értesíttessenek.

Az új faraktár megvételi ügye el nem intéztetett, mert a bizottsági tagok nem jelenvén meg kellő számban, a közgyűlés nem volt határozat képes.

— **Kassai vásár.** A kassai Fülöp Jakab májusi vásár az idén kivételesen április hó 28, 29 és 30-án fog megtartani.

— **Az oroszok Kassán.** Tiszay Dezső kassai szinigazgató elhozta Kassára Dimitri Slaviansky d'Agreneff világhírű nemzeti énekkarát, mely f. hó 22-én zsufolt ház előtt lépett fel. A kassaiak azt remélték ugyan, hogy a szép Nadija és a daltársulat első tenoristája is eljő, de azért mégis megvoltak elégedve és a közreműködőket, kiknek majdnem minden számot meg kellett ismételnök, zajos tetszésnyilvánításokban részesítették. A karok igen jó erőkből vannak egybeállítva és pompásan begyakorolva, úgy hogy az előadást élvezet volt hallgatni. Legnagyobb hatást gyakorolt az E i U c h n e m czimű hájós dal. Magyar dalt is énekeltek, de ez akár el is maradt volna. A daltársulat fényes ó-muszká öltözetben pompásan nézett ki, bár arcra nézve a nők, egy kettő kivételével, meglehetősen csunykák voltak és nagyban hasonlítottak a környékbéli tót fajú paraszt asszonyokra. Az első és második szakasz között Kalmár Piroška „Bál után” czimű magánjelenetet adta elő, oly remekül, hogy négyyszer hivatott a lámpák elé.

— **Beküldetett.** Északon és nyugaton. Gazdasági utirajzok. 1. füzet Kelet-Frizia és Dánia, írta dr. Rodiczky Jenő. A szövegbe illesztett 48 ábrával ára 1 ffrt 50 kr. Ezen jeles mű nem szorul ajánlatra, miután oly szerzőtől származik, kinek neve a gazdasági szakirodalom terén első helyen áll.

— **Vasuti lopás.** F. hó 15-én a Czernovitz és Kassa között közeledő vonaton Nikolay és Dunker hanai czég utazójának bőröndjéből 1346 ffrt 32 kr. értékű ékszerek lopattak el és pedig akép, hogy a tolvaj a máhás kocsiba behatolt, a bőrönd vaspántját le-szófolta, ekép kinyitotta, lopás után pedig ismét vissza szófolta.

— **Likörtolvajok.** Friedmann kassai cukrász pinczéjébe behatolt saját szolgálja egy lovászszal, s ott csapra verén egy likörös hordót holtrészegre itták magukat.

— **Az Európa hotel** megvették a kassai hitelbanktól 70000 forintot annak reményében, hogy Kassára tetetvént a királyi itelő-tábla, jó üzletet csinálhassanak a várossal szemben, mely azt a k. tábla számára kibérelni kénytelen.

— **Majális.** A kassai kir. jogakadémia polgársága által május 17-én Bankónk rendezendő táncmulatság bizottsága eként alakult meg: Elnök: Rudloff Ödön IV. é. jh. Jegyző: Varga Kálmán IV. é. jh. Pénztáros: Szauberer Béla IV, é. jh. Rendezők: Balsz József, Bassó Lőrinc, Berthely Bertalan, Bodnár Ferencz, Czabaly Kálmán, Csaky László gr., Feldmann Sándor, Demeter Ármánd, Dobozy István, Józsay Andor, Juhász Béla, Köcsy László. Kass Ernő, Kobiliz Elek, Köch Ödön, Láng Ernő, László Pál, Liptay Ede, Mariska. István, Mazur Gyula, Máriaßy Ödön, Ratkovszky Elek, Rainichowszky Rzsó, Rombauer Edgár, Schell József br., Szabo Miron, Szép Sandor, Szere-mley Gyula, Szieber Dezső, Ujfalussy Ernő, Váczy József, Van Dernáth Aladár, Whol Samu.

— **Hirdetési oszlopok.** Egy hamburgi rész-vénytársaság engedélyt kér a várostól hirdetési oszlopok felállíthatására. E hirdetési oszlopok órával és légsúlymérővel láttatnak el, s azok csinos kiállításáról is kezkesedik a társaság, úgy hisszük, hogy az engedélyt nem tagadja meg Kassa, mert hiszen az utczák is esinosíttatnak ez oszlopok által, másrészt czélszerűségöknél fogva is ajánlatosak.

— **Egy plüs felöltő.** A kassa városi kapitányságnál egy kívül fekete, belül rótbarna plüs felöltő fekszik, melyet a mult héten valami eselődleány tévesen adott be Korláth gyógyszerész lakásába.

— **A szikszói járásban** a folyó évi főszorozás eredménye a következő: Az első korosztályból felhívva lett 339, a második korosztályból 197, a harmadik korosztályból 195, összesen 729 hadköteles. Távol maradtak az első korosztályból 69, a második korosztályból 36, a harmadik korosztályból 55, összesen 160 hadköteles. Teljesen ismeretlenek az első korosztályból 30, a második korosztályból 19, a harmadik korosztályból 11, összesen 60 egyén. Az ujjoncz jutaléokra besoroztatott végeles ajánlással és a hadseregbe való beosztással utóállítás folytán 4, az ajánlás és beosztás fentartása mellett 70. A hadsereg póttartalékába besoroztatott végleges ajánlással és beosztással mint póttartalékosok a mult évekre történt utó állítás folytán 3, a beosztás fentartásával mint családfentartók 3, mint kevésbé alkalmasak 34. A sorszám rendén kívül a honvédséghez besoroztatott 21 egyén. Az elővezetett és megvizsgált állítás kötelesek közül visszahelyeztetett 31. Fegyverképtelenek kaláztatot 101, töröltetett 7, felülviz gálatra küldetett 16. A sorozás alatt a legpéldásabb rend és esend uralkodott, a legénység kezdi belátni, hogy az éktheit orditással és dalalással most már nem lehet virtuskodni.

— **A görög nyelv** tanításának eltörléséről, helyesebben megszorításáról szóló törvényjavaslatot, mely a középisk. oktatásról szóló törvényt fogja módosítani, be adta a közoktatási miniszter. E javaslat nem érinti az autonom felekezetek gimnáziumait, melyek fentarthatják az eddigi állapotot. A kormány rendelkezése alatt álló gimnáziumokban ezen-

tul ugy le nyelvet ta niszter ált köteles ta náziumból görög álta görögöl A kik pe a bölesész kakra ak tanultak g érettségi v hiszzük, o fony tetszen zonytalansz megnehezit pótló vizsg

— **Kassa** városi szinl közreműköd következő ber K. 161. esendes viz egylet. 3. Weinzierltó Aria Goldm Misztarka be szép ke egylet. 6. versenymű k. a. 7. Sonnenlieh négyes. H. Stroh E. 8. A dal. dalegylet. 9. nő" cz dal. Előadók: Hanisch Ist rinecz. Stroh és f. d. tag. női kar rep a női és f. rak mellett ur könyvker

— **Ingyen** és közigazga fűrdőben 20 azonkivül a 30—50 szér nek. — per végén. A k fűrdőt hasz fűrdőigazgat

— **Iparüg** Csaky Gyula vetésre mélt mozgalomna föllendítését sok, nemcs szépeességi fo talnokok: k őrnagy, Cs földirtokos Cserepi Nán igyekezzettel tevékenységé napban Lőe melyen a sze részt, már ko Gyula főispá feladata nem hanem az el, h melyek az u

— **ugymond** és szervezett képeße az kedvező talaj sel elfogadt kebeléből a különbözö p előadókat k eredményét alatt, a szinl ügyi választó előadók meg elnök ékítés

— **A pápa** Herald" lev lapjának egy szent atya e indulással et vajha elérhe

...tul úgy lesz, hogy a ki nem akarja a görög nyelvet tanulni, választhat magának a miniszter által kijelölendő tárgyak közül más kötelező tantárgyat. A ki azonban állami gimnáziumból oly gimnáziumba lép, a hol a görög általános kötelezett tárgy, az ott a görögből felvételi vizsgálatot tartozik tenni. A kik pedig teológiára, vagy a főiskolákban a bölcsészeti, történelmi és nyelvészeti szakokra akarnak beiratkozni, ha addig nem tanultak görögül, pótlólag tartoznak belőle érettségi vizsgálatot tenni. Ez a javaslat, azt hisszük, oly megoldás, mely senkinek sem fog tetszeni. Eredménye csak nagyobb bizonytalanság és ingadozás a tanulói pályán, megnehezítése a tanulók forgalmának s a pótló vizsgálatok szaporítása.

— **Kassai dalegylet** f. é. május 3-án a városi színházban az új női dalegylet szíves közreműködésével nagy hangversenyt ad a következő műsossal; 1. Talpra magyar! Huber K. től. Éneklő a férfi dalegylet. 2. A csendes vízi rózsá. Abtől. Éneklő a női dalegylet. 3. Olyan furesa. Lánytól és az ibolya. Weinzierltől. Előadja: a férfi dalegylet. 4. Aria Goldmark „Merlin” dalművéből. Éneklő Misztarka György d. e. tag. 5. Buza virág be szép kék. Népdalírat. Éneklő a női dalegylet. 6. Magyar ábránd. Goldmark K. versenyműve. Zongorán előadja [Kuska Ilka k. a. 7. Nyári napsugár nyugodni szállt. Sonnenlicht ist schlafen gangen. Abtől szóló négyes. Előadják: Hirschmann B. Goldberg H. Stroh Henr. és Klein József d. e. tagok. 8. A dal. Kerner Józseftől. Éneklő a férfi dalegylet. 9. Septuor Meyerbeer az „Afrikai nő” cz dalműve II. felvonásának fináléjából. Előadják: Hartenthal Teréz, Imre Gizella, Hanisch Istványa, Hirschmann B. Imre Lőrincz, Stroh Henr. és Willnrotter Henrik női és f. d. tagok. 10. Lakodalmi induló. a híres Bröllops Marsch Soedermann Ágosttól, a svéd női kar repertoire darabja. Vegyeskar. Előadja a női és f. dalegylet. Jegyek rendes helyárak mellett előjegyezhető Mildner Ferencz ur könyvkereskedésben.

— **Ingyen lakás.** A kisebb rangú állami és közigazgatási hivatalnokok részére, a stózi fürdőben 20 ingyenes lakás van fentartva, azonkívül az étkezés és gyógykezelésnél 30—50 százalék árkedvezményben részesülnek. — persze csak a fürdőidény elején és végén. A kik a megjelölt időben a stózi fürdőt használni óhajtnak, kérvényeiket a fürdőigazgatóságához adják be.

— **Iparügyi mozgalom a Szepességben.** Csáky Gyula gróf szepességmegyei főispán követésre méltó buzgalommal állt élére ama mozgalomnak, mely a Szepességben az ipar föllelindítását tűzte ki céljául. Nemesak iparosok, nemcsak kereskedők, gyárosok, de a szepességi földbirtokosok, előkelő állású hivatalnokok: köztük Csáky Vidor gróf, Döller örnagy, Csáky Zenó gr., Máriaassy Ferencz földbirtokosok, Sponer Andor orsz. képviselő, Cserépi Nándor löcsői polgármester, vállvetett igyekezettel sietnek e cél megvalósításához tevékenységükkel hozzájárulni. A múlt hónapban Löcsén tartott iparügyi értekezlet, melyen a szepességi előkelőség színe-java vett részt, már konkrét javaslatokkal állt elő. Csáky Gyula főispán előadta, hogy az értekezlet feladata nem az, hogy iparágakat teremtsenek, hanem az, hogy ébresszék a vállalkozási szellemet és elhárítsák azokat az akadályokat, a melyek az ipar fejlődésének útját állják. Kell — uymond az elnök — hogy közös erővel és szervezett tevékenységgel tegyük termőképpé az iparfejlődésnek nálunk meglevő kedvező talaját. Az értekezlet közmegegyezésel elfogadta az elnök indítványát, hogy kebeléből a Szepesség területén létesítendő különböző iparágak tanulmányozására szakelőadókat küldjön ki, a kik tanulmányaik eredményét legkésőbb két hónap leforgása alatt, a szintén megválasztandó központi iparügyi választmányhoz terjeszték be. A szakelőadók megválasztása után az értekezlet az elnök éltetésével véget ért.

— **A pápa a katonaságról.** A „New-York-Herald” levelezője legújában ismét küldött lapjának egy érdekes pápai nyilatkozatot. A szent atya ezuttal a katonaságról szól s megindulással említette abbéli óhaját, hogy vajha elérhető lenne Európa katonai lesze-

relése. „A katonai élet — uymond — megkeményíti az ifjuság szívét s egész lényét lealacsonyítja. A hadseregek nemcsak lelki tekintetben veszélyesek, de ezen kívül még teljesen ki is merítik vagyoniilag az állampolgárokat. Mig ez a rendszer uralkodik, addig temérdek kéz vonatik el az igazi nemes munkától. A hadseregek elszegényítik a népet, s egymásra uszítják a nemzeteket. Ennek következménye a vadindulatok növekedése. A nagy hadseregek oly czélt szolgálnak, amely keresztényellenes.

— **Az új városi szervezet.** Kassa város törvényhatóságának újja szervezése nem hagyott helyben egész terjedelmében a belügyminiszterium által. Egyedül csak egy új városi tanácsnok és egy alkapitány választása s öt új rendőrnek alkalmazása engedtetett meg. E két hivatalos állást sem kellene betölteni, mert bizony feleslegesek, s csak az első exaltatióban szavaztattak meg. Maradjon minden a régienél! A fizetések emelése és a tizedéves pótlék szinte nem engedélyeztetett.

— **Pályázók.** A városnál esetleg megüresedendő I. oszt. irnok állásra Gerhardt György, Sárosi Árpád és Ponevács Mihály; a II. oszt. irnokságra: Virág Gyula, Vashegyi Géza, Kindl Gyula és Pecher Adolf adták be kérvényeiket.

— **Stanley törpei.** Stanley visszatérván afrikai utjából, a törpékről, kiket Aruvimi őserdejében talált, az Indépendancebelge levelezőjének a következő részleteket beszélt. Valószínű, hogy ezek a törpék ugyanazok, a kiknek létezését Herodot Krisztus születése előtt több mint négyszáz évvel konstatalta. De Herodot azt nem gyanította, hogy ennek az apró emberfajnak már akkor harmadfélszáz éves múltja volt. Barátságot kötven e törpékkel, alkalimam volt őket etnológiai szempontból kényelmesen megvizsgálni. Néhányan közülök négy hónapot töltöttek taborunkban és kísérték bennünket mindenhová, szívesen engedve, hogy vizsgáljuk őket. Bizonyítékaim vannak erre nézve, hogy e törpék ötven évszázad óta lakkak ott, a hol most. Fajuk régiségére vall nemes és büszke karakterük. Bar igen nagy területen vannak szétszórva, politikai és szociális intézvények tartják őket egybe és hagyományaik valóságos arisztokratikusok. Királyné uralkodik fölöttük, egy rendkívül értelmes, ügyes, kedves asszonyka a ki az összekötő kapocs volt alattvalói s expedíciók között már akkor is mikor még nem tudtunk egymással beszélni. A törpék alakja tökéletesen arányos; bőruk színe olajos barna. Különös, hogy tőlünk fehérektől nem tartottak annyira, mint a bennünket kísérő nagy szívesen legényektől. Mérges nyilakkal agyon löttek vagy buszongyet abból csapatból, a melyet előre küldtem a tavak felé. — Ugyan miért nem hozott magával Európába egy pár ilyen liliputit; hadd vált volna Swilt Gulliver-je valósággá. — Én szívesen megtettem volna; de ezek az apró emberek nem bírták megszokni a síkságok száraz éghajlatát. Mihelyt kikerültek az erdőszeg nedves régióiból, azonnal halálos lázba estek. Egyse érte el a partot elevenen. A kiváncsi kis királyné el is elakart minket kísérsni egész a fehérek csodálatos országáig, a melyről beszéltünk neki; de már az erdő szélén megbetegedett. Még idején visszafordult. Ez a kis királyné csintalan, jó, ravasz és szelid egyszerű. Keze lába olyan psrányi, hogy a kínai nők kétségbeeshetnének látára. A mi az öltözetét illeti az mennyiségre nézve bizony nem valami gazdag. De a természet az apró testnek valami madárpehelyformát ajándékozott a mely sem látásra sem tapintásra nem kellemetlen és ... megmenti az illendőségét. A törpék civilizációjának kétségtelen jele, hogy igen ügyesen készítik a vadászathoz való kelepceket s a kovácsolt vas nyilakat, a melyet a zanzibári szívecseinkben oly nagy károkat tettek. Kétségkívül ügyesen tudnának építkezni is, ha nomád életmódjuk miatt nem lakkának egyszerű szalmakunyhókban. Derék és izléses kosárfonók, takácsok és kovácsok vannak közöttük. Vannak természetköz mért nagyságu fuvóik, állók, kalapácsaik; szóval a civilizált népek minden szerszámjai. Nyilaitak győ-

nyörően tudják fölékesíteni. — Honnan veszik a vasat? — Az Aruvimi-erdő tömérdek folyóvize mind hord vasat. Sőt gyakran rezet is, de ritkábban. — Es látszik a civilizáció e törpéknél egyebekben is? — Látszik tiszta erkölcsükben. A rendes nagyságu szívecseknél között, az egész erdőn végig, de még a mi karavánunkban is, gyalázatos erkölcselenség uralkodott.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Hedry Bertalan.

Nyilt-tér.

Seiden-Grenadines, (schwarz und farbige) 95 kr. bis fl. 9.25 per Meter (in 18 Qual.) — Verfertigt von der Seidenweberei und Seidenfabrik-Depot G. Heuberg (R. u. S. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Hivatalos.

2678. szám. P. 1890.

Hirdetmény.

A Jesztreb községben gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyesítés megkísérlése és a bejelentett igények tárgyalására határidőül 1890. évi július hó 23-ik napjának d. e. 9 órája a kir. törvényszék Molitorisz István bíró hivatal szobájában tüzetett ki. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelemzetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

Az eperjesi kir. törvényszék 1890-ik évi április hó 9-én.

Ferenczy Sándor,
jegyző

Palugyay,
kir. törv. elnök.

2711. szám. P. 1890.

Hirdetmény.

A Radács községben gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §§-ihoz képest az egyesítés megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi július hó 4-ik napjának délelőtti 9 órája a kir. törvényszék Molitorisz István kir. bírónak hivatal szobájában kintüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelemzetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

Az eperjesi kir. törvényszék 1890-dik évi április hó 16-án.

Ferenczy Sándor,
jegyző

Palugyay,
kir. törv. elnök.

2675. szám. P. 1890.

Hirdetmény.

A Kükemező községben gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §§-ihoz képest az egyesítés megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi július hó 4-ik napjának délelőtti 9 órája a kir. törvényszék Molitorisz István kir. bírónak hivatal szobájában kintüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelemzetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

Az eperjesi kir. törvényszék 1890-ik évi április hó 16-án.

Ferenczy Sándor,
jegyző

Palugyay,
kir. törv. elnök.

2765. szám. P. 1890.

Hirdetmény.

Az Obrusnó községben gyakorolt italmérségi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-ához képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi július hó 8-ik napjának délelőtti 9 órája a kir. törvényszék Molitorisz István kir. bírónak hivatal szobájába kintüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, akiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

Az operjesi kir. törvényszék 1890-dik évi április hó 16-án.

Ferenczy Sándor,
jegyző

Palugyay,
kir. törv. elnök

Nem hivatalos.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető házszer meglepően gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát” című kiadványban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszabb, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadó-intézete Lipcsében ingyen megküldi.

MINDENKI KAPHATÓ 17 KITIINTETŐ EREM

LEGFINOMABB MINŐSÉG

OLCSÓ ÁRAK

CHOCOLAT
SUCHARD
NEUCHÂTEL (SCHWEIZ)
CACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

1 kg = 200 Geseze

Brüner

Tuchreste

3.10 M. für completen Anzug.
n. 3-75.

Tuchreste

3.10 Meter Modestoff.
n. 5-.

Tuchreste

feine Qual., auf einen Ueberzieher, 2-10 Meter n. 8-.

Tuchreste

für Ueberzieher, farbenecht, 2-10 M., rein Wolle. n. 7-.

Kamgarn-

Reste, waschecht, für ein completen Anzug, n. 3-.

Piqué Gilet

Reste, waschecht, für ein completen Gilet, n. 1-.

Uniform-

Stoffe, farbenecht, für die k. k. Beamten und Finanzwache.

BERNHARD TICHO

BRÜNN,

Krautmarkt 18.

Versandt per Nachnahme.
Muster gratis und franco.

Elegant ausgestattete Musterkarten mit 400 Dessins an die Herren Schneidermeister unfrankirt.

Felhívás!

Jövő hónap elején jön hozzám a bécsi bank becsője, felhívom ennél fogva a hozzám levélileg tudakozódó földbirtokos urakat miszerint törlesztési költségeikhez szükséges okmányokat:

Telekkönyv
Catasteri birtokiv } hitelesítve
Adókönyv

Tűzbiztosítási béreza
mivel több hozzámmal átvenni sziveskednek.

Bécses tudomásukra hozom azt is, hogy 4000 forint is eszközölök kölcsönöket, sőt kivételes esetekben kisebb összegekben is — és hogy ily kisebb összeget igénylőknek — különben a város parcellás birtokosai között többeknek kellend összeállniok, hogy becsőltésig fizetésében kisebb mérvben részesüljenek.

Az általam képviselt bank nem papirosban, de készpénzzel fizet és nem von le ezer forint után csupán 25 forintot.

Megszavaz pedig majd még egyszer annyit mint magyarországi bankjaink.

Kamat törlesztéssel 5%, %.

Sáros-Bogdány via Abos.

Tisztelettel

Keczer Bertalan,
földbirtokos.

T. cz.

Van szerencsém ezennel a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

divatáru-üzletemet

tovább folytatandom és bécsi bevásárlási utamból visszatérve, azt

egész ujonnan rendeztem be

gyönyörű divatáru-cikkkel és posztóval, valamint minden ezen szakmába vágó cikkel. Együttal figyelmébe ajánlom

butor-raktáramat,

melyet legutóbbi időben gazdagon szereltem fel divatos és jutányos árukkal.

A n. é. közönség beeresztését kéri tisztelettel

Böhm Ferencz.

Gallotsik J. W., Eperjes.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glaser)

Bécsből

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára forint 135 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Gallotsik J. W.-nél Eperjesen.

Megrendelések oly helységekből, hol raktár nincsen, egyenest Keil Alajos gyári raktár cím alatt: Bécs, IV., Resselgasse 5 kéretnek. Egy 5 kilo-postacsomag ára forint 6.

Gyors és pontos segítség gyomorhajók s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógytűvekből a legmondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörös, étvágyhiány, savanyus felbűfőzés, vértólulás, aranyeres bajok stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy megbízható házszerévé lett a népek. Ára egy nagy üveggel 1 forint, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrel bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás!

Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalzsam” minden üvegecskéje két burkba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-tárból. FRAGNER B. Prága 205-III.” német cseh magyar és francia nyelven olvasható. széles feleiben pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódián kapható csak a

készítő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszer-tár „a fekete sashoz” Prágában 205-III., és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király utca 12, sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárában a Városház-téren, Eperjesen: Korn Vilmos gyógyszerésznél.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható:

81 26 — 15

„prágai általános házi-kenőcs”,

Öbb ezer hálynyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvárnál körömgöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít: s a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéretti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás!

Miután a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga érzéselőző melybe töltetik, vörös használati utasításokba melyek 9 nyelven nyomták és két kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbát visszanyerésére Egy üveg ára 1 forint.